

Länsstyrelserna

Kameraövervakning 2017

Länsstyrelsernas nationella tillsynsrapport

Rapporten är sammanställd av:
Camilla Wagnervik, Rättsenheten vid
Länstyrelsen i Västra Götalands län
Omslagsfoto: Ida Edgren

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund och inriktning av den nationella tillsynen	3
Länsstyrelsernas tillsyn och syftet med den.....	3
Metod.....	4
Sammanställning av 2017 års tillsyn	4
Övergripande iakttagelser.....	4
Anmärkningar.....	4
Slutsatser.....	4
Bilaga 1 – Tabell med sammanställning av tillsynen	6

Inledning

Rapporten avser redovisning av utfallet av länsstyrelsernas genomförda tillsyn. Vid tillsynen har hotell granskats i enlighet med länsstyrelsernas nationella tillsynsplan avseende kameraövervakning för verksamhetsåret 2017. Syftet med länsstyrelsernas tillsyn är att se till att lagstiftningen på området efterlevs och att enskilda inte utsätts för otillbörlig integritetskränkning. Länsstyrelsernas tillsyn regleras i kameraövervakningslagen (2013:460), förkortad KÖL.

Bakgrund och inriktning av den nationella tillsynen

Av 39 § KÖL framgår att länsstyrelsen utövar tillsyn över kameraövervakning av platser dit allmänheten har tillträde. Länsstyrelsen ska också se till att tillståndskravet och anmälningsplikten för uppsatta övervakningskameror som inte tagits i bruk följs.

Länsstyrelsernas tillsynsverksamhet utförs av respektive länsstyrelse i den omfattning som svarar mot behovet av tillsyn i respektive län samt tilldelade resurser. I syfte att effektivisera och få ökad uppmärksamhet kring länsstyrelsernas tillsyn över kameraövervakningen i samhället, och därigenom öka effekten av tillsynen, har sedan ett antal år en gemensam prioritering av tillsynen gjorts.

En gemensam nationell inriktning på tillsynen är viktig och har flera syften, bland annat följande.

- Rättssäkerhet för tillsynsobjekten, genom en likartad och förutsebar bedömning.
- Bred verkan och genomslag nationellt inom tillsynsområdet.
- Möjlighet till en samlad riskbedömning, utifrån det nationella utfallet.
- Underlättad uppföljning nationellt, vilket kan utnyttjas av respektive enskild myndighet.

Länsstyrelserna har i en nationell samverkansgrupp för kameraövervakning utformat ett förslag till plan för tillsynsarbetet år 2017. Planen har därefter fastställts av chefsjuristnätverket. Länsstyrelserna har inom ramen för den nationella tillsynsplanen för verksamhetsåret 2017 valt att granska hotell.

Länsstyrelsernas tillsyn och syftet med den

Enligt kameraövervakningslagen utövar länsstyrelsen tillsyn över sådan kameraövervakning som avser en plats dit allmänheten har tillträde. Länsstyrelsen får inom ramen för sin tillsynsverksamhet meddela de förelägganden som behövs för att lagen, och sådana föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen, ska följas. Länsstyrelsen kan förena sådana beslut med vite.

Dessutom har länsstyrelsen rätt att få tillträde till kontrollrum och andra delar av en övervakningsanläggning samt begära upplysningar av den som bedriver kameraövervakningen. Detta gäller även i fråga om den som för någon annans räkning har hand om övervakningen. Om den som bedriver kameraövervakning eller den som för någon annans räkning har hand om övervakningen inte ger länsstyrelsen tillträde, eller inte lämnar de upplysningar som begärs får länsstyrelsen förelägga om rättelse med vite. Länsstyrelsen har även möjlighet att ta hjälp av polishandräckning för att få tillträde till lokalerna.

Tillsynen inom kameraövervakning har stor betydelse för att säkerställa att tillbörlig hänsyn tas till enskildas personliga integritet. På platser som besöks av allmänheten i rekreationssyfte gör sig integritetsintresset särskilt starkt gällande. Det ställer ofta större krav på sökandens behov av kameraövervakning.

Länsstyrelsen ska se till att de som bedriver kameraövervakning uppfyller de krav som föreskrivs i kameraövervakningslagen. Syftet med tillsynen är att länsstyrelsen ska upptäcka, påtala och se till att de som bedriver kameraövervakning gör det i enlighet med lagen samt i enlighet med meddelade tillstånd. Det är viktigt att lagar som har beslutats av riksdagen följs och reglerna ska vara lika för alla.

Metod

Tillsynen har främst skett genom besök på platsen för kameraövervakningen samt på den plats där förvaring och hantering av bildmaterialet sker. Länsstyrelserna har haft möjlighet att göra såväl på förhand anmälda inspektioner som oanmälda inspektioner. Vid besöken har särskilt uppmärksammats om:

- någon övervakning sker utan tillstånd,
- om fler kameror används än vad tillståndet tillåter,
- om kamerornas upptagningsområde följer tillståndet,
- att lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder har vidtagits för att skydda det upptagna bild och ljudmaterialet,
- att upplysning om kameraövervakningen sker med tydlig skyltning,
- att eventuella villkor om tidpunkter för övervakning följs
- om verksamheten ändrats på platsen men kameraövervakning fortfarande sker.

Även så kallad skrivbordstillsyn har utförts.

Sammanställning av 2017 års tillsyn

Övergripande iakttagelser

I den gemensamma tillsynen har 15 av 21 länsstyrelser deltagit. I projektet har totalt 123 hotell granskats. Länsstyrelserna har sammanlagt riktat anmärkningar mot 51 av dessa hotell.

En inspektion avser en plats oavsett om den innehåller mer än ett tillstånd till kameraövervakning. En registrerad anmärkning kan innehålla flera upptäckta felaktigheter.

För information om hur många hotell respektive länsstyrelse granskat och antal hotell med anmärkningar i respektive län, se bilaga 1.

Anmärkningar

De vanligaste anmärkningarna var att övervakningen saknade tillstånd, kamerorna hade för stort upptagningsområde, var felplacerade och att tydlig skyltning saknades.

Slutsatser

Syftet med länsstyrelsens tillsyn är att se till att de lagar som beslutats av riksdagen följs och att reglerna är lika för alla. Tillsyn är en av länsstyrelsens kärnuppgifter och en uppgift som blir allt mer central i länsstyrelsens verksamhet.

Under år 2017 har länsstyrelserna tillsammans granskat 123 hotell. Som tidigare nämnts bedriver länsstyrelserna tillsyn över kameraövervakning av platser dit allmänheten har tillträde. Totalt fick 51 hotell någon typ av anmärkning, vilket motsvarar cirka 41 % av de tillsynade hotellen. Orsaken till överträdelser av kameraövervakningslagen är vanligtvis bristande kunskap om vad som gäller.

Samtliga granskade objekt är platser där övervakningen som bedrivs riskerar att träffa en stor krets av människor. Hotell är en plats som är mycket känslig ur integritetssynpunkt eftersom det är en plats för rekreation, som enskilda besöker på sin fritid men som även besöks inom arbetet vid exempelvis tjänsteresor och konferenser. Integritetsintresset är därför mycket högt på hotell.

Av granskningen kan man se att en av de vanligaste anmärkningarna är att kamerorna har ett för stort upptagningsområde. När det gäller upptagningsområdet prövas detta i enlighet med vad som framgår av ansökan och i vissa fall begränsas upptagningsområdet i tillståndet. Det kan exempelvis vara viktigt att begränsa upptagningsområdet om en kamera vid hotellets reception även kan övervaka till exempel sittande/väntande gäster. Risker är därför stora att allmänheten utsätts för otillbörlig integritetskränkning om upptagningsområdet för kamerorna är större än tillåtet.

Länsstyrelsernas granskning visar vidare att flera länsstyrelser har lämnat rapport om att många hotell helt saknar tillstånd. Länsstyrelserna ser allvarligt på att hotell sätter upp övervakningskameror utan tillstånd samt att de tillstånd som har meddelats inte följs.

Vid kameraövervakning som riktas mot en plats dit allmänheten har tillträde finns ett krav på att området skyltas med att kameraövervakning samt eventuell ljudavlyssning sker samt vem som är ansvarig för övervakning. Syftet med kravet på skyltning är att den enskilde medborgaren ska kunna välja om man vill bli övervakad eller inte. Om skyltningen inte är tillräcklig eller helt saknas är det mycket svårare för den enskilde att göra detta val. Det är därför allvarligt att en vanlig anmärkning vid tillsynen var att det saknades tydlig skyltning hos de granskade anläggningarna som har tillstånd.

Utifrån det resultat som redovisats anser länsstyrelserna att det är viktigt att fortsättningsvis bedriva tillsyn över verksamheter som bedriver kameraövervakning och att detta sker efter en riskvärdering. Länsstyrelserna anser också att det är viktigt att följa upp resultatet från denna tillsyn.

Bilaga 1 – Tabell med sammanställning av tillsynen

